A. D. 1919. Nrus IV.

CURRENDA

L. 2861.

Kongregacye dekanalne.

Zeszłoroczne Kongregacye dekanalne odbyły się naogół zupełnie zgodnie z przepisami dyecezyalnymi. Jedynie zbyt wielka liczba nieobecnych księży na Kongregacyach w niektórych dekanatach byłaby rażącą, gdyby nie można było już z góry domyślić się usprawiedliwiającej przyczyny, jaką być mogła srożąca się zeszłej jesieni epidemia „hiszpanki“. Przedłożone Nam pisemne opracowania tematów, dokładnie zbadane i ocenione, o ile zasługiwały na notę „bardzo dobry“ lub „dobry“, otrzymały zapłatę przez to, iżeśmy poszczególnych księży dziekanów upoważnili, aby imiennie wymienionym kondekanalnym wyrazili w Naszem Imieniu uznanie i pochwałę. Wypracowania „niedostateczne“ otrzymały w tensam sposób upomnienie lub naganę, a „dostateczne“ pominęliśmy milczeniem.

Na zamieszczone w protokołach lub sprawozdaniach dziekańskich wnioski, prośby, życzenia i pytania, o ile były zbyt lokalnej natury, odpowiedzieliśmy wprost dotyczącym księżom dziekanom; o ile były niemożliwe do spełnienia, pominęliśmy milczeniem; o ile zaś poruszone na poszczególnych kongregacyach sprawy miałyby pewne znaczenie dla całej dyecezyi, o tyle je niniejszem rozbieramy i załatwiamy:

I. Na pytanie: Kiedy powinno się urządzać odpusty: czy „die cadenti“ czy też dopiero w następującą niedzielę, odpowiadamy tak, jak to samo pytanie rozwiązano w Kurendzie XII. z roku 1905, strona 83, Nr. VI., gdzie tak czytamy: Pytanie: Czy wolno odpust odłożyć na następną niedzielę lub na jaki dzień wśród oktawy? Na pytanie to powinno odpowiedzieć brzmienie Brevis indulgentiarum, które każdy kościół parafialny mieć powinien, a w którym wyraźnie są wymienione warunki odpustowe; jeżeli w tem Breve powiedziane naprzykład, że na święto św. Jakóba 25. lipca dozwolony jest odpust „a 1. Vesperis diei 25. Julii usque ad solis occasum hujus diei“, toć jasną jest rzeczą, że odpustu dostąpić mogą wierni 25. lipca, a nie w następną niedzielę ani wśród oktawy św. Jakóba. Niechże tedy każdy Rządca Parafii przeczyta dokładnie swoje Breve odpustowe i do treści jego się stosuje. W razie jakiej wątpliwości należy Breve to przedłożyć Ordynaryatowi i prosić o wyjaśnienie. Gdzie takiego Breve nie ma, bo albo zniszczało, albo zaginęło, należy w drodze przez Ordynaryat wystarać się u Stolicy św. o nowe Breve Indulgentiarum.

II. Zawiadomienia urzędowego duchowieństwa wojskowego o śmierci swoich parafian, zmarłych w służbie wojskowej, całkiem słusznie domagają się niektóre kongregacye i mamy nadzieję, że żądanie Nasze, wystosowane w tej sprawie do Ks. Biskupa polowego w Warszawie, odniesie pożądany skutek.

III. Jedna z Kongregacyi stawiła Nam pytanie, jak rozumieć § 2. Kanonu 1023. nowego kodeksu, czy mianowicie musi się odnosić Rządca Parafii do Biskupiego Ordynaryatu w sprawie wołania zapowiedzi nie tylko w miejscu stałego pobytu ale i tam, gdzie dotyczący nupturyent ponad 6 miesięcy przebywał, czy też tylko wtenczas, gdy zachodzi wątpliwość de statu libero u takiego parafianina, który był poza parafią ponad 6 miesięcy na robotach. Na to pytanie odpowiadamy przedewszystkiem zasadą: „ubi lex non distiguit, nec nos distiguere debemus", a więc odnośny Kanon nie wspomina o żadnych wyjątkach od tego wypadku, że jakiś parafianin „post adeptam pubertatem" ponad 6 miesięcy przebywał na obczyźnie, i że w takim wypadku (a więc każdym) musi Rządca parafii przedstawić sprawę Ordynaryatowi i według jego zarządzenia postąpić, przeto na szczegółową odpowiedź na powyższe pytanie musi brzmieć: w każdym wypadku należy się odnieść do Ordynaryatu).*

IV. Jeden z księży Dziekanów przypomina na Kongregacyi swym kondekanalnym obowiązek spisania testamentu i złożenia go w ręce dziekana i zażądał, aby każdy z nich uczynił to do dni czternastu. Żądanie to uznajemy za słuszne i spodziewamy się, że i inni księża dziekani uczynią to samo na tegorocznych Kongregacyach, a na uzasadnienie swego żądania niechaj się powołają na Kurendę II. z r. 1892, gdzie tego rodzaju obowiązek nakazany jest prawem dyecezalnem i na Kurendę VII. z r. 1893, gdzie obok ogólnych wskazówek o sporządzeniu testamentów, podano wzór doskonałego testamentu.

L. 2964.

W sprawie strat i zniszczeń kościelnych za panowania rządu austryackiego

otrzymaliśmy pismo następujące:

Ministerstwo spraw zewnętrznych, Biuro prac kongresowych, Wydział rewindykacyjny, Sekcya na b. zabór austr. w Krakowie, ul. Dunajewskiego 17, Hotel Krakowski, II. p. 21, dnia 31 maja b. r. L. 141.

Z dniem 1. marca b. r. wszelkie prace, wchodzące w zakres rewindykacyi od b. Austryi zabytków artystycznych, archiwaliów i bibliotek, przejął od dawnego Wydziału, a obecnej Delegacyi Ministerstwa Sztuki i Kultury w Krakowie, Wydział Rewindykacyjny na b. zabór austryacki, utworzony z ramienia Ministerstwa Spraw Zewnętrznych — Biura Prac Kongresowych. Wszystkie dotyczące akty, które już wpłynęły do wymienionej Delegacyi Ministr. Sztuki i Kultury, w kopiach i odpisach są w posiadaniu Wydziału tutejszego.

*) Odpowiedź Komisyi Kodeksu, Curr. VIII. 1918, str. 78, IV. n. 4.

Między innymi do działów naszej pracy należą wykazy konfiskat Józefińskich, wykazy i statystyczne spisy zarekwirowanych w czasie obecnej wojny dzwonów i dachów kościelnych, jakoteż regestracya strat dawniej i obecnie w zabytkowych ruchomościach i nieruchomościach poniesionych.

Na komunikat, przesłany swego czasu jeszcze w lutym b. r. przez były Wydział Kultury i Sztuki do Najprzewielebniejszych Konsystorzów i do wszystkich Dzienników krajowych, z Dyecezyi Tarnowskiej b. licznie zaczęły napływać wykazy konfiskat od tamtejszych Urzędów parafialnych. Dotychczas nadesłało wykazy powyższe 75 Urzędów parafialnych na 198 znajdujących się w Dyecezyi tamtejszej. Spis ich załączamy.*) Dziękując najgoręcej Najprzewielebniejszemu Konsystorzowi za dotychczasową pomoc i poparcie w tej sprawie, prosi Wydział Rewindykacyjny o ogłoszenie w Kurendzie Dyecezalnej powtórnie odnośnego okólnika, polecającego Wielebnym X. X. Proboszczom możliwie szybkie nadesłanie wykazów, o których mowa, pod adresem naszego Wydziału.

Za skonfiskowane srebra i paramenty kościelne w każdym Urzędzie paraf. powinna znajdować się obligacya, t. zw. „Hofkammerobligation". W każdym razie uprasza się o podanie Nru obligacyi, daty, kwoty na jaką opiewa i stopy procentowej. Jeśli zaś zachowały się całe inwentarze i spisy skonfiskowanych przedmiotów, uprasza się Urzędy parafialne o nadesłanie ich kopii.

Co do zarekwirowanych dzwonów i dachów kościelnych, podczas obecnej wojny, odnośne wykazy i spisy statystyczne z poszczególnych okręgów są już gotowe lub na ukończeniu.

Co do regestracyi strat dawniej i obecnie w zabytkowych ruchomościach i nieruchomościach poniesionych, Wydział Rewindykacyjny uprasza o zgłoszenie ich wedle załączonych formularzy (o rozesłanie których między Urzędy parafialne usilnie prosi), celem rewindykowania ich, względnie podjęcia starań o odszkodowanie, w stosunku do ich artystycznej i materyalnej wartości.

Dziękując jeszcze raz gorąco za dotychczasową pomoc w naszej pracy, Wydział Rewindykacyjny prosi Najprzewielebniejszy Konsystorz i nadal o poparcie, zaznaczając, że nadesłanie odnośnych spisów i wykazów ma doniosłe znaczenie z punktu widzenia ogólno-obywatelskiego i patryotycznego, a zarazem leży we własnym interesie wszystkich parafii.

---

*) Według tego spisu wykazy te nadesłały następujące Urzędy parafialne:

Bolesław 2, Bochnia, Borzęcin, Brzozowa, Barcice, Brzeziny, Czarny potok, Cerekiew, Chomranice, Ciężkowice, Czarna, Czchów, Dębica, Gromnik, Grębószów, Grybów, Gumniska (Fox), Gawłuszowice, Jadowniki Podgórne, Jastrzębia, Jurków (ad Tarnów), Janowice, Kruźlowa, Kamionka Wielka, Kanina, Królówka, Luszowice, Lisia Góra, Lipnica Murowana, Lipnica Wielka, Łękawica, Łącko, Łęki Górne, Męcina, Mała, Mielec, Nockowa, Nowy Sącz, Olszyny, Olszówka, Ocieka, Odporyszów, Okulice, Olesno, Piotrkowice, Podegrodzie, Piwniczna, Pisarzowa, Pogwizdów, Ptaszkowa, Ropczyce, Rzezawa, Rożnów, Radłów, Siedlce, Szczyrzyc, Skrzyszów, Skrzydlna, Stary Sącz, Siemiechów, Sromowce Niżnie, Trzciana, Tymowa, Tylicz, Tropie, Uszew, Uście Solne, Wielogłowy, Wielopole, Wilczyska, Witkowice, Wojnicz, Zdrzarzec, Złota, Żabno.

Podając je do wiadomości, polecamy w związku z Kurendą II. br., str. 19, wszystkim P. T. Rządcom kościołów parafialnych i klasztornych, by się bezzwłocznie zastosowali do wyrażonych w nich żądań i pod wskazanym w nagłówku adresem przesłali odnośne wykazy według formularza, który po jednym egzemplarzu równocześnie przesyłamy dla każdego kościoła jako załącznik niniejszej kurendy.

Rekolekcye dla kapłanów.

Zawiadamiamy, że coroczne rekolekcye w Kollegium OO. Jezuitów w Nowym Sączu rozpoczną się dnia 7 lipca b. r. w poniedziałek wieczorem; P. T. Kapłani zamierzający wziąć w nich udział, zechcą zgłosić się jaknajrychlej do tamtejszego O. Rektora, a tak trudną obecnie aprowizacyę ułatwić dostarczeniem w miarę możności artykułów spożywczych, jak mąka, zboże, masło, ser, cukier i t. p.

L. 2553.

Likwidacye szkód wojennych poniesionych przez kościoły i beneficya.

W Kurendzie II. b. r. wezwaliśmy wszystkich P. T. Rządców kościołów, by nam przedłożyli wykazy tych szkód. Dotychczas, pomimo upływu trzech przeszło miesięcy, nie przedłożono Nam tych wykazów z następujących parafii:

Biegonice, Biesiadki, Bruśnik, Brzeźnica ad Bochnia, Brzeźnica ad Dębica, Chełm, Chorzelów, Chronów, Cikowice, Cmolas, Czarna ad Sędziszów, Czarna ad Zassów, Czermin, Dembno, Dobra, Dobrków, Domosławice, Filipowice, Gnojnik, Gołkowice polskie, Gosprzydowa, Góra ropczycka, Grobla, Gródek ad Grybów, Gwoździec, Iwkowa, Jakóbkowice, Jamy, Jasień, Jastrząbka nowa, Jaślany, Jazowsko, Jodłownik, Jurków ad Dobra, Kamienica, Kamionka mała, Kasinka mała, Korzenna, Krościenko, Krynica, Krzyżanowice, Książnice, Laskowa, Limanowa, Lubcza, Lubomierz, Lubzina, Łapczyca, Łączki kucharskie, Łękawica, Łososina górna, Łukowica, Muchowa, Mędrzechów, Mikluszowice, Mogilno, Mszana dolna, Muszyna, Mystków, Nagoszyn, Nawojowa, Niedźwiedź, Nowe Rybie, Ochotnica dolna, Ochotnica górna, Okocim, Olesno, Ostrów, Padew, Pałeśnica, Pilzno, Piwniczna, Pogorska wola, Porąbka uszewska, Porąbka radlna, Poręba spytkowska, Przecław, Przydonica, Przyszowa, Pstrągowa, Radgoszcz, Radomyśl wielki, Rożnów, Rzochów, Skrzydlna, Słopnice królewskie, Sobolów, Straszęcin, Szczawnica, Szczepanowice, Szczepanów, Szczyrzyc, Szyk, Szynwałd, Tęgoborza, Tropie, Trzetrzewina, Trzęsówka, Tuszów, Tuchów, Tylicz, Tylmanowa, Tymbark, Ujanowice, Wadowice górne, Wierzchosławice, Wietrzychowice, Wilkowisko, Wiśnicz nowy, Wiśnicz stary, Wojakowa, Wojnicz, Wola rzędzińska, Zabawa, Zakliczyn, Zalasowa, Zawada, Zbyszyce, Zdrochec, Zgórsko, Złota, Źwiernik, Żeleźnikowa.

Wzywamy niniejszem wymienione wyżej Urzędy parafialne, by bezzwłocznie nadesłały żądane wykazy, względnie zwykłe doniesienie, jeżeli kościół i probostwo nie doznały żadnych szkód z powodu działań wojennych.

Sprawozdanie kasowe za rok 1918

fundacyi dyecezalnej imienia śp. X. Biskupa Józefa A. Pukalskiego ku wspieraniu ubogich kapłanów dyecezyi tarnowskiej.

a) **Dochody**:

Procent od obligacyi	1434	Kor.	10	hal.
Procent od kart wkładkowych Tarn. Kasy Oszczędności	186	„	36	„
Razem	1620	Kor.	46	hal.

b) **Wydatki**:

Zapomogi: Do dekanatu Łąckiego	150	Kor.	—	hal.
— Radomyskiego	300	„	—	„
— Nowo-Sandeckiego	800	„	—	„
— Bocheńskiego	300	„	—	„
— Tarnowskiego	300	„	—	„
Ekwiwalent	85	„	54	„
Podatek rentowy	6	„	90	„
Dodatek wojenny	1	„	82	„
Administracya	124	„	—	„
Portorya	2	„	50	„
Razem	2070	Kor.	76	hal.

Zestawienie:

Dochód	1620	Kor.	46	hal.
Wydatki	2070	„	76	„
Niedobór	450	Kor.	30	hal.

pokryty z kwoty pozostałej z roku 1917 umieszczonej na karcie wkładkowej Tarnowskiej Kasy Oszczędności Nr. 129945.

Stan majątkowy fundacyi z końcem r. 1918:

a) w obligacyach	45200	Kor.	—	hal.
b) w Tarn. Kasie Oszczędności na k. Nr. 115930	3118	„	59	„
c) „ „ „ „ Nr. 129945	684	„	89	„
Razem	49003	Kor.	48	hal.

Mutationes inter Venerabilem Clerum.

Decoratus: R. D. *Kwiatkiewicz Joannes,* em. Expositus in Sromowce niżnie, usu Expositorii can.

Constitutus: R. D. *Król Stanislaus,* coop. e Brzeziny — administrator in Szczawnica.

Praesentatus: R. D. *Rojek Martinus,* Expos. in Ochotnica górna ad vacans beneficium in Tylmanowa.

Examen concursuale pro benef. cur. feliciter subierunt R. DD: *Grodniewski Stanislaus, Osiecki Alexander, Sroka Michaël.*

Commeatum valetud. causa obtinuerunt R. DD: *Put Joseph,* par. in Szczawnica, *Weryński Henricus,* catech. in Szczawnica, *Opoka Jacobus,* coop. in N. Sącz.

Translatus: R. D. *Szułakiewicz Joseph,* coop. e Tuchów ad Nowy Sącz.

Piis ad aram precibus commendatur:

anima p. m. *Bubula Joannis,* parochi in Słopnice królewskie, qui die 28. Maii ultimo quievit fine.

Z KONSYSTORZA BISKUPIEGO.

W Tarnowie, dnia 1. czerwca 1919.

Ks. Dr. Stanisław Bulanda
kanclerz

† Leon
Biskup

Nakładem Kleru Dyecezalnego. Z Drukarni Zygmunta Jelenia w Tarnowie.